

Febeliec Memorandum - verkiezingen 2024

In 2024 vinden zowel Europese, federale en regionale verkiezingen (mei) plaats als gemeente- en provincieraadsverkiezingen (13 oktober). Energie en klimaat staan daarbij hoog op de politieke agenda. Als spreekbuis van de Belgische industriële energiegebruikers dringt Febeliec aan op een daadkrachtig en evenwichtig beleid op alle niveaus. De diepe energiecrisis die Europa teistert sinds de Russische inval in Oekraïne toont meer dan ooit het belang aan van de delicate balans tussen competitieve/betaalbare energieprijzen, bevoorradingszekerheid en klimaatbeleid.

Competitieve energieprijzen

Hoewel de energieprijzen in Europa sinds de historisch hoge pieken in de zomer van 2022 gevoelig zijn gedaald, zijn de vooruitzichten nog steeds erg onzeker. De gas- en elektriciteitsmarkten blijven gespannen en heel wat factoren kunnen snel zorgen voor prijsvolatiliteit en nieuwe pieken. Febeliec vraagt daarom aandacht voor de volgende aspecten:

1. De Europese industrie moet nog steeds opboksen tegen een hoge energiekostenhandicap tegenover de meeste andere handelsblokken. Het is cruciaal dat met spoed wordt verder gewerkt aan alternatieven voor fossiele energie uit Rusland (lokale productie, alternatieve bronnen van aardgas/LNG,...). Febeliec dringt dan ook aan op een energiemarktbeleid dat steunt op de voordelen van competitieve, geïntegreerde markten met adequate prijssignalen, kostenefficiëntie en innovatieprikkel, aangevuld met een effectief ondersteuningsbeleid voor bedrijven die de internationale concurrentiedruk niet kunnen opvangen.
2. De federale energienorm moet de concurrentiekracht van de Belgische bedrijven ten opzichte van hun concurrenten in de buurlanden bewaken. Op vraag van Febeliec voert Deloitte al sinds meer dan 10 jaar een internationale prijsvergelijking uit die steeds weer aantoont dat onze bedrijven een significant en structureel concurrentienadeel ondervinden ten opzichte van onze rechtstreekse buurlanden. Febeliec dringt aan op een uitbreiding van de energienorm naar het gewestelijk niveau, dat voor een substantieel deel mee de energiekosten bepaalt. Voor de prijsvergelijking die door de 4 energieregulators van ons land wordt georganiseerd, wijst Febeliec op de volgende elementen:
 - Waar mogelijk moeten meerkosten op gas en elektriciteit verder worden afgebouwd.
 - Zowel Frankrijk (*ARENH*) als Duitsland (*Energiepreisbremsen*) hebben sterke maatregelen ingevoerd die hun bedrijven beschermen tegen prijsstijgingen op de markt.
 - Groot-Brittannië maakt geen deel meer uit van de EU en is niet in rechtstreekse concurrentie met België, Nederland, Frankrijk en Duitsland voor het aantrekken van investeringen.
 - Nettarieven moeten op basis van een internationale benchmarking competitief worden gemaakt ten opzichte van de buurlanden; positieve saldi op de regulatoire rekeningen moeten zo spoedig mogelijk worden doorgerekend in de nettarieven.

Bevoorradingszekerheid

Bedrijven moeten in een duurzame en competitieve samenleving kunnen rekenen op een betrouwbare energiebevoorrading. De jarenlange onzekerheid rond de kernuitstap, de steeds strengere eisen inzake klimaat en milieu voor productie-installaties en de grote spanningen op de Europese energiemarkten na de Russische invasie in Oekraïne hebben het investeringsklimaat voor nieuwe productie-eenheden ernstig op de helling gezet. Het is hoog tijd voor een evenwichtig, coherent en daadkrachtig beleid dat vertrouwen geeft aan producenten én gebruikers die willen investeren in nieuwe of bestaande installaties.

Febeliec dringt daarbij aan op de volgende aspecten:

1. Onze bestaande, afgeschreven kerncentrales geven toegang tot leverzekere, competitieve en klimaatneutrale elektriciteit. Hun verlenging is dan ook een rationele beslissing die zo spoedig mogelijk wettelijk verankerd moet worden om alle juridische onzekerheid weg te nemen. Uiteraard moet deze verlenging gebeuren met alle respect voor de vigerende veiligheidsnormen en tegen de best mogelijke economische en technische voorwaarden.

Febeliec vertegenwoordigt de energieverbruikende bedrijven in België voor wie energie een significante component is van de productiekosten en een sleutelfactor voor competitiviteit. Febeliec ijvert voor competitieve prijzen voor elektriciteit en aardgas voor haar leden, en voor meer bevoorradingszekerheid in energie in volle energietransitie. Febeliec telt als leden 5 sectorfederaties en meer dan 40 bedrijven uit diverse sectoren (chemie en life sciences, petroleumproducten, glas, papierdeeg & papier en karton, ontginningsbedrijven, textiel en houtverwerking, baksteen, non-ferro metalen, staal, vervoer, bouwmaterialen, data centers, telecommunicatie). Samen vertegenwoordigen zij ruim 80% van het industriële verbruik van elektriciteit en aardgas in België en zo'n 225.000 jobs (www.febeliec.be).

Febeliec Memorandum - verkiezingen 2024

2. Leveranciers van elektriciteit hebben de belangrijke verantwoordelijkheid om de stroom te leveren op het moment dat hun klanten hem willen gebruiken. Hun bijdrage tot de bevoorradingszekerheid als verantwoordelijke partijen om het net in evenwicht te houden (BRP) is dan ook cruciaal, door binnen hun portfolio de nodige maatregelen te treffen (investeringen, flexibiliteit) om hun contractuele verplichtingen naar hun klanten toe te respecteren. Febeliec dringt aan op duidelijke verantwoordelijkheden voor de evenwichtsverantwoordelijken, transparante publicatie van de resultaten op dat vlak en adequate maatregelen in geval van manifeste tekortkomingen.
3. Capaciteitsvergoedingsmechanismen (CRMs) moeten tijdelijk zijn en technologieneutraal, proportioneel tot het vastgestelde probleem en tegen de laagst mogelijke kost voor de consument.
4. Meer dan 25 jaar na de vrijmaking van de Europese energiemarkten hebben de meeste gebruikers in ons land nog steeds geen toegang tot die markten. De uitrol van slimme meters en de toegang tot dynamische prijscontracten moet dan ook worden versneld.
5. Energieregulatoren hebben een belangrijke rol in de vrijgemaakte energiemarkten. Ze moeten toezien op de transparantie en de mededinging op de elektriciteits- en aardgasmarkten, en erover waken dat de markttoestand het algemeen belang beoogt en in het algemene energiebeleid past, steeds rekening houdende met de essentiële consumentenbelangen. Het is daarom cruciaal dat ze beschikken over alle nodige bevoegdheden en middelen om hun rol in alle onafhankelijkheid te kunnen spelen.

Klimaat

In opdracht van Febeliec heeft EnergyVille in 2022 een aantal scenario's geanalyseerd en becijferd die België kunnen leiden naar klimaatneutraliteit in 2050 tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kost. Febeliec hoopt met deze studie constructief te kunnen bijdragen tot het debat over de toekomstige energiekeuzes. Voor de beleidsmakers wijst ze op de volgende prioriteiten:

1. De transitie naar klimaatneutraliteit zal sowieso een zeer grote kostprijs hebben. Niet-optimale keuzes kunnen evenwel snel leiden tot onverantwoorde gigantische meerkosten – dit moet absoluut worden vermeden.
2. Kernenergie heeft het significante potentieel om zowel nu (door verlenging van bestaande centrales) als met nieuwe technologische ontwikkelingen een belangrijke rol te spelen voor de betaalbaarheid en bevoorradingszekerheid in een klimaatneutraal België.
3. Beleidskeuzes moeten gebaseerd zijn op objectieve en becijferde data, waarbij alle technologische opties moeten worden open gehouden en economisch geëvalueerd. Hier is geen plaats voor ideologie of emoties.
4. Er moet blijvend werk worden gemaakt van de verbetering van de efficiëntie van ons energiesysteem. Er zal ook zwaar moeten worden geïnvesteerd in bestaande en nieuwe energie-infrastructuur.
5. Hernieuwbare energie zal toenemen in belang, en opslagtechnologieën en energieconversie naar moleculen worden belangrijk om flexibiliteit te leveren aan het energiesysteem. De productie van groene moleculen in België blijft echter beperkt en te duur om in ons land voor een betaalbare en zekere energievoorziening te zorgen.
6. Gezien de blijvend hoge kost, veroorzaakt door de grote investeringen, zal permanent de nodige aandacht moeten worden besteed aan de competitiviteit van de industrie in een globale context.

U kan onze position papers raadplegen op www.febeliec.be of contact opnemen met Peter Claes, 0496-59 36 20, febeliec@febeliec.be